Міністерство світи і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Верхньодніпровський фаховий коледж Дніпровського державного аграрно-економічного університету»

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

на тему: Методика проведення практичних занять з використанням активних методів навчання в умовах дистанційного навчання зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

КОНКУРС **«Педагогічний ОСКАР – 2022»**

НОМІНАЦІЯ 2. **Інновації у створенні й упровадження сучасних методик, форм, прийомів викладання, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу**
ВИД РОБОТИ: **Навчально-методичний комплекс (методична розробка лекційного матеріалу для самостійного опрацювання)**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: **07 «Управління та адміністрування»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **071 «Облік і оподаткування»**

Верхньодніпровськ – 2021

Укладач: Котляр Наталія Якимівна – викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», старший викладач.

Рецензент: Ніколаєва Тетяна Олександрівна – заступник директора з навчально-виховної роботи, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Представлена робота узагальнює досвід особливостей підготовки та проведення практичних занять з дисциплін професійної підготовки фахового молодшого бакалавра під час дистанційного навчання.

Методична розробка спрямована на активізацію розумової діяльності здобувачів освіти, розвитку їх самостійності у вирішенні проблемних ситуацій, комунікабельності, вмінь ділового спілкування. Проблемне навчання поглиблює інтерес до обраної спеціальності.

Зміст

Вступ 3

1. Активні методи навчання – основа підготовки сучасного спеціаліста. 4

2. Активні методи навчання при проведенні практичної підготовки облікових спеціалістів 9

3. Особливості застосування проблемного навчання на практичних заняттях під час дистанційного навчання 12

3.1 Особливість застосування проблемного навчання під час дистанційного навчання 12

3.2 Досвід застосування активних методів навчання на практичних заняттях з дисципліни «Контроль і ревізія» під час дистанційного навчання. 13

3. 3 Досвід застосування активних методів навчання на практичних заняттях з дисципліни «Бухгалтерська звітність підприємств» під час дистанційного навчання. 16

Висновок 19

Список використаної літератури 20

Додатки: 21

1. Фрагмент практичного завдання до теми №10 «Контроль і ревізія витрат виробництва», практичного заняття №13. 22

2. Перелік проблемних питань та виробничих ситуацій по темі 9 «Контроль і ревізія використання трудових ресурсів та розрахунків за виплатами працівникам». 25

3. Практичні вправи по складанню бухгалтерського балансу до теми 3 «Фінансовий звіт підприємства. Баланс (ф.1)». 27

4. Практичні вправи по визначенню фінансового результату діяльності господарства до теми 4 «Звіт про фінансові результати (ф. 2)». 31

5. Проблемні питання до теми 5 «Звіт про рух грошових коштів (ф. 3)». 34

6. Проблемні питання до теми 6 «Звіт про власний капітал (ф. 4)». 35

7. Перелік проблемних питань та виробничих ситуацій до теми 2 «Проведення підготовчої роботи перед складанням річної бухгалтерської звітності» 38

Вступ

В умовах ринкової економіки основним напрямком підготовки спеціалістів є створення психологічних умов для розвитку творчої індивідуальності спеціаліста, комп'ютеризація та інтеграція освіти, науки і виробництва. Це вимагає значної активізації роботи викладача і здобувача освіти.

Для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти потрібно комплексно застосовувати різні методи, засоби, форми навчання, які сприяють активізації розумової діяльності, розвитку творчих здібностей, виховання самостійного мислення.

Основними високоефективними формами навчання, які потрібно використовувати при підготовці облікових спеціалістів можуть бути:

- рольові ігри;
- розгляд проблемних та виробничих ситуацій;
- участь здобувачів освіти у олімпіадах, конкурсах, вікторинах, тематичних вечорах, конференціях;
- ділові ігри;
- захист курсових робіт , виробничої практики на виробництві або із участю спеціалістів сільськогосподарських підприємств.

Активність здобувачів освіти у навчанні забезпечує розвиток їхніх творчих здібностей, навиків пізнавальної діяльності та пошуку нових шляхів вирішення виробничих ситуацій.

1. Активні методи навчання – основа підготовки сучасного спеціаліста.

Методи активного навчання – це такі способи і прийоми педагогічних дій, які спонукують здобувачів освіти до активізації розумової роботи, до творчих дослідницьких підходів у пошуках істини в науці та практиці.

Сучасний ринок праці вимагає не просто спеціаліста із хорошими базовими, фаховими знаннями та навиками, а спеціаліста що вміє самостійно знайти способи розв'язання проблем, пов'язаних з реальними ситуаціями в житті, з майбутньою професійною діяльністю. Особливо актуально постала проблема організації самостійної роботи здобувачами освіти в умовах дистанційного навчання.

Для того, щоб продовжити свою роботу навчальному закладу доводиться постійно удосконалювати форми і методи роботи, підтримувати рівень своєї конкурентоздатності. Чим визначається цей рівень?

Складових даного поняття є багато, але найважливіші з них це - конкурентоздатність випускників. Серед суттєвих переваг які дозволяють молодому спеціалісту по закінченню навчального закладу працевлаштуватися є насамперед :

- уміння використовувати набуті теоретичні знання на практиці;
- високий рівень професійної майстерності;
- вміння швидко приймати самостійні рішення;
- високий рівень самовідданості й відповідальності, наполегливості в оволодінні новими знаннями, комунікабельності, тощо.

Щоб набути названих якостей, молоді люди повинні мати можливість впродовж усього періоду навчання розвивати самостійність, навчатися і спеціальності, і вмінню поводити себе в суспільстві. Створити такі умови підготовки спеціалістів можна лише користуючись високоефективними формами роботи, активними методами навчання до числа яких належать і

інтенсивні форми навчання, а саме: рольові ігри; розгляд виробничих ситуацій; ділові ігри; конкурси.

Аналізуючи фактори, які впливають на рівень практичної підготовки здобувачів освіти аграрних коледжів та технікумів , що містить стаття М.П. Хоменко шляхом досліджень виявлено , що на першому місці викладачі поставили фактор професійної майстерності викладачів. Від педагогічних здібностей викладача, його умінь і навичок глибокого володіння навчальною дисципліною, розвитку найважливіших психологічних властивостей залежить в цілому і професійна підготовка здобувачів освіти.

Враховуючи цей фактор в нашому коледжі для підвищення професійної майстерності викладачів постійно проводиться така робота:

- до викладацької роботи залучають молодих спеціалістів що мають не менше 3- 5 років досвіду роботи за спеціальністю та педагогічну освіту;
- обов'язкове щорічне підвищення кваліфікації;
- застосування системи матеріального та морального стимулювання для викладачів – новаторів;
- забезпечення викладачів кращими аудиторіями з ауді і відеотехнікою для проведення занять з врахуванням значимості дисципліни для підготовки спеціалістів, професійної майстерності викладача та ін.

На другому місці виявився фактор «Матеріально – технічна база коледжу». Не дивлячись на абсолютну недостатність державного фінансування на цю статтю витрат, дирекція коледжу для придбання персональних комп'ютерів та відеотехніки залучає значну частину позабюджетних коштів, спонсорських внесків. Бажано, звичайно, було – б мати більше комп'ютерних аудиторій з належним їх обладнанням сучасними вітчизняними комп'ютерними програмами, які б враховували особливості фінансового обліку сільськогосподарських підприємств.

Для проходження виробничих практик здобувачами освіти на сільськогосподарських підприємствах, у зв'язку їх реформуванням, стан

управлінського обліку значно погіршився і не відповідає сучасним вимогам і програмі практики. Це питання ще більш загострилося в період дії епідемічного обмеження доступу на підприємство сторонніх осіб. Тому коледж займається створенням навчально – практичних центрів.

Фактори «Інтерес студентів до оволодіння спеціальністю» та «Організація навчального процесу» займають відповідно третє та четверте місця. Про важливість цього фактору доцільно висловилась Н.В. Верченко «Пізнавальний інтерес в більшій мірі, ніж інші мотиви, стає смислоутворювальним і спонукальним до реальних дій, він частіше, ніж інші мотиви, поєднує в собі елементи загальної мотивації діяльності і мотив безпосередньої дії. У зв'язку з цим у педагогічних явищах інтерес виступає і як мета і як засіб» [1. с.22].

Цей фактор відбиває психологічну налаштованість здобувача освіти на оволодіння майбутнім фахом.

Для підвищення зацікавленості здобувача освіти у вибраній спеціальності у коледжі проводяться такі заходи:

- профорієнтаційна робота з абітурієнтами;
- зустрічі здобувачів освіти з провідними спеціалістами сільськогосподарських підприємств та випускниками коледжу;
- здобутки наших випускників висвітлюються на стенді коледжу та офіційному веб-сайті коледжу ВФКДДАЕУ;
- застосування різноманітних форм і методів навчання;
- гурткова робота по спеціальності;
- екскурсії на тваринницькі ферми, поля, інші структурні підрозділи сільськогосподарських підприємств та організацій району;
- позаурочні заходи по проведенні конкурсів «Слабка ланка», «Брейн – ринг», «Встати – суд іде!»; вікторина «Ми любим все і жар холодних чисел», підсумкові заняття по методу «За круглим столом», «Конференція» та інші.

Але невирішених, об'єктивних проблем, по підвищенню інтересу студентів до оволодіння спеціальністю, нажаль, стає все більше - це:

- невпевненість випускників у працевлаштуванні за спеціальністю;
- складність, значні особливості ведення бухгалтерського обліку для підприємств різних форм власності, видів діяльності форм організації (господарські, бюджетні);
- недосконаліть податкової системи та програмного забезпечення обліку аграрних підприємств;
- скорочення навчальних годин для оволодіння спеціальністю;
- надання можливості кращим випускникам коледжів і технікумів на бюджетній основі продовжити навчання у вищих навчальних закладах 3-4 рівня акредитації за співбесідою.

Інші фактори впливають на рівень практичної підготовки спеціалістів не суттєві, і як сказано в статті М.П.Хоменко слід додати, що «важливим є впровадження в навчальний процес сучасних педагогічних технологій, переорієнтація викладача з педагогіки примусу, авторитарності на толерантність відносин у педагогічній ситуації, на педагогіку співробітництва. Але слід зазначити, що необхідно зберегти все те найкраще, найпоширеніше, що відрізняло нову освіту з позитивного боку, що дозволяло в минулому готувати фахівців-професіоналів».

Творчо мислячий обліковий спеціаліст спроможний правильно вирішувати виробничі завдання:

- приймати оптимальні рішення, знаходити вихід із скрутного становища, вміти доказати законність проведених облікових записів;
- своєчасно вносити зміни в методи ведення обліку відповідності до змін нормативно – правової бази;
- швидко виявляти допущені помилки, прорахунки і виправляти їх, провести запобіжні заходи по недопущенню їх в подальшій роботі;
- систематично проводити поточний аналіз виробничо – фінансової діяльності підприємства і знаходити шляхи по покращенню її результатів;

- запобігати зловживанням, крадіжкам, недостачам і непродуктивним втратам.

Тільки розвиваючи творчий потенціал здобувача освіти, ми можемо надіятися на те, що він буде внутрішньо готовий до вирішення складних економічних облікових та соціальних задач.

2. Активні методи навчання при проведенні практичної підготовки облікових спеціалістів

Способи підвищення ефективності методів навчання під час проведення практичних занять. відповідно до вимог життя, економічних, соціальних і політичних перетворень, що відбуваються в державі і приведенням їх у відповідність до змісту та завдань освіти будуть розглянуті на прикладі навчальної дисципліни «Контроль і ревізія» та «Бухгалтерська звітність підприємств» по спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Методи і форми викладання практичного курсу мають особливе значення, адже за їх допомогою у здобувачів освіти формуються практичні вміння і навички виконання завдань, перевіряється ступінь засвоєння і розуміння теоретичного матеріалу. Крім традиційних методів навчання таких як: наведення прикладів із сучасного життя, використання технічних засобів навчання, наочності, застосовуються активні методи – підбір нестандартних завдань, творчі роботи, розгляд проблемних ситуацій, використання комп'ютерних програм тощо.

Враховуючи величезне значення активних методів навчання у формуванні сучасних спеціалістів, Верхньодніпровський фаховий коледж вже понад 70 років готує фахівців по спеціальності 071«Облік і оподаткування» використовуючи всі ці активні форми і методи роботи під час проведення навчальної практики з фінансового обліку та практичних занять по дисциплінах професійної підготовки . Величезне значення у формуванні професійних умінь та навиків майбутніх облікових працівників має належно організоване проведення навчальної практики по спеціальності.

Під час проведення навчальної практики необхідно виховувати почуття відповідальності, значимості професії бухгалтера та його ролі на виробництві, необхідності міцних знань.

Навчальна практика по спеціальності проводиться методом ділової гри, що дає можливість:

- активізувати освітній процес;
- сприяти розвитку самостійної творчої діяльності;
- усвідомити взаємозв'язок між регістрами обліку та значення виконання роботи у визначений графіком документообороту термін;
- зрозуміти значення подвійного запису господарських операцій;
- об'єктивно оцінити викладачем рівень засвоєного навчального матеріалу;
- виявити і розвивати організаторські здібності;
- прививати навички ділового спілкування, комунікабельності;
- виховувати почуття колективізму, вміння працювати в команді;
- посилити інтерес до обраної спеціальності та переконатися у правильності вибраного фаху.

Методичною метою проведення навчальної практики з фінансового обліку - показати дидактично обґрунтовані методи організації практичного заняття в індивідуально-командній діловій ігровій формі.

Така методика проведення заняття дає можливість наблизити проведення практики до умов виробництва, коли студенти виконують роботи по своїй посаді, а потім звітують перед іншими працівниками обліку, а ті після перевірки виконаної роботи, її приймають і використовують далі для ведення обліку.

В процесі проведення заняття чітко прослідкується взаємозв'язок працівників бухгалтерії між собою та з "працівниками" обліку на виробничих підрозділах.

Навчальною метою є: перевірка теоретичних знань студентів із визначених тем дисципліни "Фінансовий облік",» Інформаційні системи і технології в обліку», які необхідні для виконання завдання по кожній обліковій посаді.

Але в силу існуючих фінансових труднощів у країні, та проведення «оптимізації навчального процесу» у коледжі, доводиться і на навчальній практиці з дисципліни «Фінансовий облік» працювати із всією групою (20 - 25

осіб), тому проведення її повністю методом ділової гри стало практично неможливим. Лише по окремих посадах викладачі можуть розігрувати виробничі ситуації, або проводити ділову гру із найбільш успішними студентами, а основна група студентів в цей час виконує посадові завдання одинакові для всіх. Унеможливило проведення навчальної практики методом ділової гри і епідемічні обмеження, проведення навчання дистанційно Тому, з метою недопущення погіршення знань студентів, викладачі коледжу почали активніше застосовувати під час навчальної практики інші активні методи навчання: розгляд виробничих ситуацій, проблемних питань під час приймання виконаних робіт у студентів з навчальної практики або під час перевірки знань студентів на початку заняття.

Активізувалося написання дослідницьких робіт на гуртку «Бухгалтер», захист курсових робіт з фінансового обліку та виробничої практики на сільськогосподарських підприємствах району, якщо це проведення дозволяє епідемічний стан.

3. Особливості застосування проблемного навчання на практичних заняттях під час дистанційного навчання

3.1 Особливість застосування проблемного навчання під час дистанційного навчання

Важливою особливістю проблемного навчання є те, що здобувачам освіти не дають знання в готовому вигляді, а перед ними ставиться проблема для самостійного вирішення.

Під проблемною ситуацією розуміють усвідомлення студентами труднощів у поясненні яких – небудь явищ , процесів, виконання яких потребує ведення пошуку, здійсненого самостійно або під керівництвом викладача.

Педагог проводить здобувачів освіти через усі етапи творчо – пошукової діяльності – від формування проблеми та висунення припущень до доказу або спростування цих припущень. Проблемна ситуація – центральна ланка проблемного навчання, за допомогою якої активізується мислення, пізнавальна потреба, створюються умови для формування вірних висновків, правильних узагальнень. Проблемна ситуація створюється викладачем, здобувачем освіти або виникає в процесі розгляду виробничої ситуації.

Перевага методу проблемного навчання в тому, що здобувачі освіти спонукаються до активної розумової діяльності, а також існує постійний контакт здобувачів освіти і викладачів у процесі вирішення проблемних завдань і ситуацій. Для успішного використання проблемного навчання, викладач повинен усвідомлювати вимоги до проблемних ситуацій:

- формулювання проблеми повинно бути чітким, однозначним і ясним;
- проблема повинна мати певну складність;
- для студентів суть проблеми повинна бути цікавою, мати тісний зв'язок із життям , майбутньою професією;
- для пошуку правильної відповіді повинно бути достатньо навчального

матеріалу;

- викладачеві не слід поспішати з розкриттям суті правильної відповіді, щоб студенти приклали достатньо розумових зусиль у пошуку правильної відповіді.

Для успішного розгляду ситуацій студентами викладач повинен їх розробити заздалегідь і додати їх перелік до інструкційної картки по проведенню практичного заняття. Якщо відповіді можливо висловити коротко і однозначно, то здобувачі освіти їх подають на перевірку викладачеві у письмовому вигляді, кожен по своєму варіанту. Якщо відповідь на питання є неоднозначною, або здобувачі освіти на це питання чи ситуацію дають невірну відповідь, то для розгляду таких питань або найбільш цікавих чи важливих для майбутніх облікових спеціалістів проблемних ситуацій, викладач запрошує їх на участь у відео конференції. Найчастіше для проведення відео конференцій використовуємо програму Google Meet. Ця програма не лімітує час на її проведення, є досить зручною у користуванні і, головне, забезпечується живий зв'язок між її учасниками, що є дуже важливим під час дистанційного навчання.

3.2 Досвід застосування активних методів навчання на практичних заняттях з дисципліни «Контроль і ревізія» під час дистанційного навчання.

Дисципліна «Контроль і ревізія» читається у п’ятому семестрі і ґрунтується на знаннях одержаних по попередньо вивчених дисциплінах: «Фінансовий облік», «Технологія галузі», «Економіка», «Економічний аналіз», «Статистика», «Інформаційні системи та технології в обліку» та інші. Навчальним планом на вивчення дисципліни виділено аудиторних 60 годин, із яких на практичні роботи – 30 годин.

Для виконання практичних робіт використовуємо робочий зошит що містить по кожній темі методичні рекомендації проведення розрахунків, завдання для виконання, зразок написання акту ревізії . Для проведення практичних занять

при дистанційному навчанні робочий зошит для практичних занять переведено в електронну форму.

Особливістю виконання практичних занять з дисципліни «Контроль і ревізія» є розгляд виробничих ситуацій або вирішення проблемних питань в організації та веденні обліку, виробничій діяльності та достовірності даних складаної фінансової звітності. На кожному занятті студенти визначають суть декількох виявлених ними порушень і вчаться формулювати висновки для включення їх в акт ревізії.

На перших заняттях викладач допомагає студентам у визначенні суті порушень та обсягу зловживань, визначенні назв законодавчих актів, вимоги яких порушено, у формулюванні висновків. Це потрібно щоб навчити студентів як вірно і ємко розв'язувати проблемні виробничі ситуації і, головне, навчити чітко і конкретно визначати суть порушення і надавати їх доказ для включення їх до акту ревізії. Викладач навчає розробляти заходи щодо попередження повторення того або іншого порушення, що має відповідне виховне значення. Наприклад, перевіряючи правильність визначення витрат на відрядження виявлено видачу коштів особі, яка не звітувала за попередньо взятий аванс, викладач , керуючи «ланцюжком» послідовності розгляду даного порушення, може задати питання в такій послідовності:

В чому суть порушення?

Який законодавчий акт порушено такою дією?

Хто винний і яку відповідальність буде застосовано?

Як попередити допущення такої ситуації в подальшій роботі бухгалтера?

Студентам варто оцінити ситуацію, відзначити хто з учасників обговорення інциденту діяв правильно, хто допустив помилки і в чому вони полягали, висловити думку як потрібно діяти ревізору щоб захистити інтереси підприємства.

На перших заняттях було важко залучити студентів до активного обговорення ситуацій, виступали із своїми пропозиціями лише окремі

студенти, а інші пасивно чекали що їм дадуть готове рішення, тому для активізації роботи всієї групи довелося розробити завдання з подібною умовою, але різними цифрами вихідних даних, по варіантах і справа пішла значно активніше.

При переході на дистанційне навчання основна частина здобувачів освіти вже володіли навиками проведення розрахунків та визначенням суті тих чи інших порушень , але конкретно, чітко та аргументовано робити висновки для включення їх до акту ревізії, ще більшість студентів виконували недосконало, із зайвою деталізацією або забували робити посилання на проведені розрахунки та інші докази. В цих випадках викладачеві доводилося часто у коментарях кожному студенту давати поради на виправлення допущених помилок, усуненню недоліків у зданих на перевірку фото - роботах. Це займає у викладача багато часу. Тому виконання найбільш складних практичних завдань, виробничих ситуацій довелося виносити на обговорення проводячи відео конференції.

Також робочий зошит для проведення практичних занять з дисципліни «Контроль і ревізія» довелося доповнити більш детальними методичними рекомендаціями із прикладами порядку проведення окремих, складних для студентів, розрахунків, написанням зразку висновків до них. По окремих завданнях, умови господарських операцій по яких давалися в табличній формі , таблиці доповнили пустими графами для відображення в них необхідних розрахунків в електронному вигляді. Це значно полегшили студентам виконання розрахунків, дало можливість швидше і більш естетично оформляти роботи, застосовувати для проведення розрахунків комп'ютерну програму Excel.

Для прикладу приводжу фрагмент завдань практичного заняття №13 по темі:10 «Контроль і ревізія виробничої діяльності (Додаток 1).

Враховуючи особливості проведення занять дистанційно, було внесено ряд змін і в конспекти лекцій для студентів, - зробити їх більш ємкими по теоретичних питаннях, але розширити прикладами порядку розрахунків , та

написанням висновків до них.

Для закріплення теоретичного матеріалу до лекцій додавалися, розроблені за варіантами, завдання у вигляді тестів або вправ по розгляду виробничих ситуацій. Наприклад, по темі 9 «Контроль і ревізія використання трудових ресурсів та розрахунків за виплатами працівникам», для загострення уваги здобувачів освіти на правильності визначення середньої оплати праці для розрахунку суми допомоги з тимчасової непрацездатності , винагороди за час відпустки та інших виплат, було розроблено проблемні питання подані в додатку 2. Вірне і своєчасне виконання таких завдань заохочувалося викладачем додатковими балами і активізувало розумову діяльність кожного студента, не давало їм можливості лише скласти конспект і не вникати у суть питань, що там розглядаються.

3. 3 Досвід застосування активних методів навчання на практичних заняттях з дисципліни «Бухгалтерська звітність підприємств» під час дистанційного навчання.

Дисципліна «Бухгалтерська звітність підприємств» є однією з дисциплін спеціального циклу підготовки облікових працівників і на її вивчення навчальним планом виділено всього 90 годин, з яких на аудиторну роботу - 54години, а на практичні заняття – 32години.

Виконання практичних робіт з дисципліни «Бухгалтерська звітність підприємств» проводиться як одна наскрізна задача по оформленню всіх форм фінансової звітності сільськогосподарського підприємства.

Для можливостей проведення практичних занять дистанційно в минулому році, в електронній формі, було розроблено робочий зошит по всьому курсу даної навчальної дисципліни. В цьому році деякі завдання було уточнено і частково змінено вихідні дані, щоб не допустити плагіату виконаних робіт студентами минулого року випуску.

Проведення занять дистанційно з цієї дисципліни проводилося в цьому навчальному році вперше, і доводилося вносити необхідні зміни як у лекції,

так і в методичні рекомендації по виконанню окремих практичних занять щоб мінімізувати недоліки он-лайн навчання.

До більшості лекцій, було додано тестові завдання на 10 – 15 питань або практичні вправи, розроблені по декількох варіантах на складання бухгалтерського балансу, визначення фінансових результатів за видами діяльності підприємства (Додаток3,4).

До практичних завдань по темах № 5 «Звіт про рух грошових коштів» , № 6 «Звіт про власний капітал» розроблено проблемні питання на визначення впливу окремих господарських операцій на рух грошових коштів чи розмір видів власного капіталу (Додаток 5, 6).

Такі практичні вправи та проблемні питання повинні бути невеликими за обсягом і для їх виконання займати у здобувача освіти до 15 - 20 хвилин часу.

Підбір проблемних ситуацій з даної дисципліни, порівняно із дисципліною «Фінансовий облік» або «Контроль і ревізія», дещо затруднений необхідністю чіткого дотримання порядку і послідовності визначення показників кожної форми бухгалтерської звітності. Але, розуміючи величезне значення розгляду проблемних ситуацій, як одного з основних форм активного навчання, до кожної теми потрібно заздалегідь продумати перелік цих питань і надати їх перелік здобувачам освіти. Для залучення до активної роботи всіх студентів групи питання можна розбити по варіантах, а окремі , найбільш цікаві питання або виробничі ситуації винести на розгляд на відео конференції.

Для розгляду і обговорення проблемних питань на он-лайн заняттях проводимо відео конференції з використанням програми Google Meet або Zoom. Зразок проблемних питань подано по заняттю 1 «Порядок проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку» до теми № 2 «Підготовча робота перед складанням річної бухгалтерської звітності» (Додаток 7).

З темою інвентаризації активів і зобов’язань здобувачі освіти по спеціальності 071 «Облік і оподаткування» уже частково ознайомлені з

дисципліни «Бухгалтерський облік» та «Фінансовий облік», тому викладання лекцій і особливо практичних робіт може проводитись із розглядом виробничих ситуацій, проблемних питань. Ці питання надаються студентам на передодні, щоб вони могли до них підготуватись і аргументовано дати відповіді. Для залучення до роботи всієї аудиторії питання розбивається за варіантами і відповіді студентами подаються письмово як додаток до написаних конспектів лекції або практичних робіт. При виставленні оцінки викладач враховую повноту і правильність відповіді по написаній лекції або виконаній практичній роботі та відповідь на проблемні питання. Найбільш суттєві ситуації розглядаємо усно із якомога ширшим охопленням студентів на відео конференціях (Додаток 7).

Застосування різноманітних прийомів та методів активного навчання допомагають, навіть під час дистанційного навчання, досягти основну мету сучасної педагогіки – сприяти пізнавальній активності здобувачів освіти, сприяти самостійності думок та практичної діяльності.

Висновок

Підготовка сучасного спеціаліста для його практичної роботи вимагає застосування в педагогічній роботі таких технологій навчання, за яких навчальні заняття постійно супроводжуються, підтримуються засобами, що активізують пізнавальну діяльність здобувача освіти.

Крім знань у веденні обліку, складанні звітності майбутньому обліковому працівнику в практичній діяльності потрібні організаторські здібності та навички, здатність бути толерантним, доброзичливим та комунікабельним.

Здобуття таких умінь і навичок є можливим лише за умови використання різноманітних активних методів навчання.

Проблемні ситуації заставляють людину мислити, шукати шляхи розв’язання цієї проблеми. Систематичне використання на практичних заняттях проблемних ситуацій привчає здобувачів освіти до розумної активності, без чого неможлива підготовка до життя і праці.

Особливо актуальним використанням проблемних ситуацій, розгляд цікавих і повчальних виробничих ситуацій стало під час дистанційного навчання.

Для підтримки зацікавленості студентів у вивченні дисциплін професійної підготовки і зменшення гепів он - лайн навчання, до кожної теми занять розробили перелік виробничих ситуацій або проблемних питань. Поділ цих завдань на варіанти, по 3-5 питань в кожному, дав можливість залучити до їх вирішення ширшого кола здобувачів освіти.

Розуміючи, що головне завдання педагога – є досягнення кінцевого результату навчання, правильного розв’язання завдань не тільки по формуванню професійних знань і навиків, але й виховання ми найбільш цікаві виробничі ситуації та складні для студентів проблемні завдання виносили на обговорення на відео конференціях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Верченко Н.В. Методика організації та проведення професійно спрямованого проблемного уроку. Методичні рекомендації. Донецьк ДІПО ІПП. 2006

2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. К. Академвидав. 2008

3. Оверченко В.І. "Використання інтернативних форм навчання при викладанні економічних дисциплін" ж."Коледжанин" № 6, 7, 8. 2012 р. ст.26-29.

4. Полат Є.С. Нові педагогічні та інформаційні технології в системі освіти /під.ред. /М. 2010

5. Хоменко М.П. Концептуальні засади і шляхи вдосконалення практичної підготовки в умовах реформування аграрного сектору економіки "Нові технології навчання" науково-методичний збірник. Випуск №34, 2013р.

6. Хоменко М.П. Фактори, що впливають на ефективність практичної підготовки молодших спеціалістів-аграрників."Проблеми освіти" випуск №31, 2013 р.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Тема 9. Контроль і ревізія витрат виробництва.

Мета заняття: проведення ревізії і контролю виробничої діяльності**,** витрат на виробництво, собівартості продукції, операцій з реалізації продукції, визначення фінансових результатів, розрахунок показників фінансового стану підприємства.

Методичне забезпечення: робочий зошит ревізора, нормативні документи, лічильна техніка

Методичні рекомендації по виконанню практичної роботи №13

Завдання 1. Для розрахунку кількості витрат насіння за нормою потрібна норму висіву на 1 га перемножити на посівну площу.

Завдання2. Для перевірки дотримання норм годівлі тварин спочатку розрахуйте кормодні по даній групі тварин за місяць. Для цього перемножте кількість наявного поголів'я на кількість днів його перебування у господарстві. Наприклад: Перша зміна поголів'я відбулася 15 січня – цей період складає 15днів, перемножте його на наявність тварин – 350голів = 5250к/дні; з 15.01 по 20.01 період склав 5днів , а поголів'я скоротилося на 8 голів і стало 342гол. Кількість кормоднів 342 * 5= 1710 к/дні і так далі.

Потім визначену кількість кормоднів за місяць перемножте на норму витрати кожного виду кормів і одержані нормативні витрати фуражу порівняйте із зазначеними в умові фактичними їх витратами. Зробіть висновки (по яких видах кормів виявлено перевитрату, а по яких – економію).

Завдання 5. Для перевірки повноти оприбуткування продукції одержаної після переробки молока користуйтеся правилом балансу жиро одиниць (однопроцентного молока) до і після переробки молока. Щоб визначити кількість недоодержаних вершків після сепарування вам потрібно визначену різницю жиро одиниць до і після переробки молока поділити на жирність вершків.

Завдання 1. Встановити, яку кількість насіння окремих культур необхідно списати на посів за діючими на підприємстві нормами, виявити недоліки в обліку і контролі за списанням насіння на посів, сформулювати запис для включення в акт ревізії.

Умова.

Додаток№…

1. Дані про посівні площі і норми висіву насіння на 1 га:

Назва культур	Посівна площа (га)	У тому числі				Витрати насіння по нормі, ц/га		Належить списати в межах нормі (ц)		Списано зверх норми (ц)	
		Бригада 1		Бригада 2							
		га	списано насіння, ц	га	списано насіння, ц	Бригада 1	Бригада 2	Бр 1	Бр. 2	Бр. 1	Бр.2
Картопля	180	38	1269	142	4920	28,0	35,0				
Ячмінь	56	56	102	-	-	1.7					
Овес	60	32	57	28	59	1,8	1,9				

2. Насіння на посів списувалося на підставі накладних і лімітно-забірних карток на одержання матеріальних цінностей. Акти на витрати насіння і посадкового матеріалу не складалися. Бухгалтер Паньков В.М. пояснила, що працює перший рік після закінчення коледжу і не знала порядку документального оформлення списання насіння на посів.

Головний агроном пояснив, що він не вникав в питання списання насіння на посів, будучи зайнятим господарськими справами. Одночасно вказав, що фактичні витрати насіння на 1 га посіву не можуть перевищувати затверджених в підприємстві норм, оскільки він особисто встановив сівалки на діючі в підприємстві норми висіву.

Завдання 2. Перевірити правильність відпуску та списання фуражу на годівлю корів на фермі № 1 відповідно до прийнятих на підприємстві норм, сформулювати відповідні висновки для запису в акт ревізії.

Умова. На фермі № 1 для дійного стада корів встановлений ліміт витрат кормів за день на 1 голову: 1) комбікорм - 3,5 кг,

2) сіно - 5 кг,

3) солома (січка) - 5 кг,

4) кукурудзяний силос - 30 кг,

5) кормові буряки - 10 кг.

Згідно з відомостями витрат кормів на годівлю корів на фермі № 1відпущено та витрачено: 1) комбікорму - 27975 кг,

2) сіна - 54250 кг,

3)соломи - 54250 кг,

4) кукурудзяного силосу - 322500 кг,

5) кормових буряків - 43500 кг.

Станом на 1 січня поточного року на підприємстві було в наявності на фермі № 1 - 350 корів, 15 січня - 8 корів вибракувано та переведено на відгодівлю, а 20 січня переведено з нетелів у групу корів - 5 голів.

Завдання 3. Перевірити правильність списання пального на роботу вантажного автотранспорту, сформулювати відповідні висновки для запису в акт ревізії.

Умова. Перевіркою дорожніх листків вантажного автомобіля ГАЗ-51 (водій Гаврилко В.П.) за липень поточного року виявлено:

. *Додаток №*

Дата	Пройдено кілометрів	Списано пального, л		
		Фактично	По нормі	Відхилення (+;-)
5	226	62		
8	105	78		
10	290	78		
12	158	58		
Разом:		?	?	?

Примітка: Згідно норми витрати пального на 100 км пробігу автомобіля ГАЗ - 51 - 26,0 л.

Завдання 4. Перевірити повноту оприбуткування м'ясопродуктів, одержаних від забою тварин в липні, сформулювати запис в акт ревізії.

Умова. 1. Вихід м'ясопродуктів при забої тварин за липень

Додаток №

Дата забою	№ док.	Вид тварин	Голів	Вгодованість	Жива маса, кг	Маса продукц. кг	Норма виходу %	Слід оприб кг	Відхилення
15	12	Бички старше року	2	Вища	735	313	48,9		
6	13	Корова	1	Середня	490	215	45,5		
30	30	Бички ст.2р.	2	Середня	790	360	45,8		
		Разом:						?	?

Завдання 5. Визначити втрати молока та молочного жиру при сепаруванні, сформулювати відповідні висновки для запису в акт ревізії.

Додаток №

Умова. Вихід продукції від переробки молока

Дата	№ документу	Кількість перер. молока кг	жирність молока .%	ж/о молока до переробки	Від переробки одержано						Разом після перер. ж/од	Різниця ж/о
					вершки			молочні відвійки				
					кг	жирність %	Кільк. ж/од.	кг	Жирність %	Кільк. ж/од.		
5.07	115	924	3,5		258	12		637	0.05			
6.07	116	815	3,6			11		544	0,05			
7.07	117	890	3,6		202	15		658	0,05			
8.07	118	830	3,6		285	10		542	0,05			
9.07	119	854	3.6		235	12		492	0,05			

Примітка: норма втрат молока та жиру при сепаруванні 0,2%;

Додаток 2

Перелік проблемних питань по темі 9 «Контроль і ревізія використання трудових ресурсів та розрахунків за виплатами працівникам».

1. Яка з перелічених видів оплати праці не входять до складу середньої зарплати?

1.1) при розрахунку допомоги з тимчасової непрацездатності

1.2) при нарахуванні винагороди під час відпустки

а) сума нарахованої компенсації за невикористану відпустку за минулий рік

б) сума виплат за сумісницьку роботу

в) суму нарахованої винагороди за вислугу років трактористу

г) сума нарахованої винагороди за використання державних обов'язків

д) – компенсаційні виплати за використання громадського транспорту для виробничих потреб

2. Коли відмова у виплаті допомоги по тимчасовій непрацездатності є обґрунтованою?

а) особа була у додатковій відпустці у зв'язку з навчанням;

б) отримала травму внаслідок алкогольного, токсичного або наркотичного сп'яніння або дій, пов'язаних з ними;

в) по догляду за пристарілими членами сім'ї;

г) при побутовій травмі.

3. В якому розмірі виплачується допомога з тимчасової непрацездатності в таких випадках:

а) особа має страховий стаж 3 роки 4 міс, а загальний трудовий стаж – 4 роки ;

б) особа має статус потерпілого від Чорнобильської катастрофи 2-ї категорії, а її страховий стаж 4 роки ;

в) особа має страховий стаж 3 місяці, але доглядала за хворою дитиною віком до 4 років, постраждалу від Чорнобильської катастрофи;

г) особа має страховий стаж 7 років, із них на даному підприємстві 6 місяців

д) допомога надається по вагітності і пологах;

4. Який вид стажу не зараховують у страховий?

а) період перебування у відпустці за вагітністю і пологами ;

б) період перебування у відпустці по догляду за дитиною до 3-х років;

в) період перебування у відпустці по догляду за дитиною до 6 років;

5. За скільки днів буде здійснено виплату допомоги з тимчасової непрацездатності, коли в листі по тимчасовій непрацездатності зазначено такі причини неявки на роботу:

а) догляд за дитиною при амбулаторному лікуванні - 18 календарних днів, а на стаціонарному лікуванні продовжено лікування і надано лист з тимчасової непрацездатності на 10 календарних днів;

б) догляд за хворим членом сім'ї 6 кал. днів, рішення МСЕК в листку по тимчасовій непрацездатності не зазначено;

в) догляд за дитиною 5років пов'язаним із карантином на 12 кал. дні;

г) за 28 кал. дні санітарно-курортного лікування, 24 кал. дні із яких співпадає із черговою відпусткою працівника.

6. Яка основна відмінність між сумісництвом і суміщенням?

7.Чи потрібно оформляти окремі первинні документи для обліку роботи виконаної за сумісництвом ?

8.Яка особливість обліку нарахування заробітної плати за сумісництво при розрахунку середньої заробітної плати?

9. Яка особливість нарахування заробітної плати:

9.1.за суміщення ?

9.2.за сумісництво ?

10. Яка особливість надання відпустки і виплата компенсації за невикористану відпустку при звільненні :

10.1. за суміщення ?

10.2.за сумісництво ?

Додаток 3.

Практичні вправи по складанню бухгалтерського балансу до теми 3 «Фінансовий звіт підприємства. Баланс (ф.1)».

Завдання.: **Скласти бухгалтерський баланс в натуральній його структурі**.

Варіант 1

Умова: Наявність господарських засобів на 31 грудня ……р (тис. грн..)

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	2420
Заборгованість підзвітних осіб	458
Нерозподілений прибуток	122900
Знос основних засобів	225038
Заборгованість з оплати праці	12900
Затрати на виробництво	120500
Зареєстрований капітал	45600
Будівлі та споруди	282520
Заборгованість покупців	4580
Довгострокові біологічні активи	2900

Варіант 2

***Умова*:** наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Зареєстрований капітал	18560
Довгострокове зобов'язання з оренди	1420
Кошти на рахунках у банках	6333
Основні засоби	23690
Додатковий капітал	4150
Знос основних засобів	12503
Довгострокова позика банку	5000
Заборгованість з оплати праці	6290
Заборгованість по виплачених авансах	1458
Затрати на виробництво	11050

Варіант 3. *Умова*: наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Зареєстрований капітал	4560
Заборгованість підзвітних осіб	40
Кошти на рахунках у банках	1260
Основні засоби	33690

Нерозподілений прибуток	14150
Цільове фінансування	1830
Знос основних засобів	22500
Довгострокова позика банку	5000
Заборгованість з оплати праці	1290
Затрати на виробництво	12050
Довгострокове зобов'язання з оренди	2420
Заборгованість по виплачених авансах	4710

Варіант 4

Умова: Наявність господарських засобів на 31 грудня ……р (грн..)

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	2420
Заборгованість підзвітних осіб	458
Нерозподілений прибуток	122900
Заборгованість з оплати праці	12900
Затрати на виробництво	120500
Зареєстрований капітал	45600
Будівлі та споруди	282520
Знос основних засобів	225038
Заборгованість покупців	4580
Довгострокові біологічні активи	2900

Варіант 5.

Умова: наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Основні засоби	225000
Знос (амортизація) необоротних активів	123350
Зобов'язання за товари	12000
Запаси	12100
Незавершене виробництво	7400
Зобов'язання за податками і платежами	2400
Кошти на рахунках в банках	5000
Довгострокове зобов'язання з оренди	12250
Нерозподілений прибуток	90000
Заборгованість покупців за товари	29550
Резерв сумнівного боргу	4050
Зареєстрований капітал	55500
Неоплачений капітал	20500

Варіант 6.

Умова: наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	**Сума, грн.**
Зареєстрований капітал	27750
Зобов'язання за товари	7200
Неоплачений капітал	10250
Основні засоби	112500
Знос (амортизація) необоротних активів	61675
Поточні фінансові інвестиції	8550
Нерозподілений прибуток	45000
Довгострокове зобов'язання з оренди	6120
Заборгованість покупців за товари	18470
Резерв сумнівного боргу	2025

Варіант 7

Завдання1. : **Скласти бухгалтерський баланс в натуральній його структурі.**

Умова: наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Зареєстрований капітал	82800
Непокриті збитки	2500
Відстрочені податкові зобов'язання	2120
Заборгованість за виплаченими авансами	899
Поточні фінансові інвестиції	6300
Транспортні засоби	155200
Знос необоротних активів	112519
Довгострокова позика банку	25000
Заборгованість за виплатами працівникам	6450
Заборгованість покупців	63990

Варіант 8.

Завдання 1: Скласти бухгалтерський баланс в натуральній його структурі.

Умова: наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Зареєстрований капіталу	2610
Розрахунки за виплаченими авансами	158
Вилучений капітал	500
Резерв сумнівного боргу	400
Інші матеріальні необоротні активи	3204
Нерозподілений прибуток	250
Знос необоротних активів	2250
Короткострокова позика банку	181
Заборгованість за виплатами працівникам	129
Заборгованість за товари та послуги	758
Затрати незавершеного виробництва	1200

Варіант 9

Умова: наявність господарських активів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Додатковий капітал	14560
Заборгованість підзвітних осіб	45
Нематеріальні активи	32260
Незавершене будівництво	5690
Нерозподілений прибуток	16150
Знос нематеріальних активів	23503
Короткострокова позика банку	4000
Зобов'язання за податками	1290
Заборгованість за товари, роботи і послуги	2458
Кошти на рахунку капіталовкладень	10050
Вилучений капітал	9000

Варіант 10.

Завдання 1.: Скласти бухгалтерський баланс в натуральній його структурі.

Умова: наявність господарських засобів на 31 грудня (тис. грн.).

Назва господарських засобів	Сума, грн.
Зареєстрований капітал	736
Незавершене капітальне будівництво	1005
Корми та насіння	176
Інші матеріальні необоротні активи	3369
Нерозподілений прибуток	1413
Знос необоротних активів	1250
Короткострокова позика банку	560
Заборгованість за виплатами працівникам	105
Неоплачений капітал	250
Довгострокові зобов'язання за випущеними облігаціями	736

Додаток 4

Практичні завдання до теми №4 «Складання звіту про фінансові результати»

Завдання. Визначити такі показники Звіту про фінансові результати:

1. Валовий прибуток (збиток**);**

2 Фінансовий результат операційної діяльності;

3 Чистий фінансовий результат.

Варіант 1 .

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	320	1920	90	1220		94	8	
71		140	92	118		95	52	
73		8	93	27				

Варіант 2

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	600	3660	90	2840		95	12	
71	250	1470	92	156				
73	-	80	94	60				

Варіант 3

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	760	4660	90	3840		95	12	
71	250	1470	92	156				
73	-	80	94	60				

Варіант 4

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	600	3600	90	2820		95	36	
71	250	1500	92	46				
73		127	94	51				

Варіант 5.

Завдання. Визначити такі показники Звіту про фінансовий результат:
1. Валовий прибуток (збиток); **2** Фінансовий результат операційної діяльності;
3 Чистий фінансовий результат.
Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		**Шифр рахунку**	Оборот		**Шифр рахунку**	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	580	3500	**90**	2520		**95**	160	
71	250	1650	**92**	56				
73		120	**94**	65				

Варіант 6.

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	1000	5950	90	3950		95	260	
71	50	1250	92	56				
73		220	94	75				

Варіант 7

Завдання :

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	900	5500	90	2950		95	260	
71	50	1250	92	56				
73		220	94	75				

Варіант 8.

Завдання . **Визначити такі показники Звіту про фінансовий результат**:

1. Валовий прибуток (збиток); **2** Фінансовий результат операційної діяльності;

3 Чистий фінансовий результат.

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	930	5630	90	3950		95	160	
71	250	1450	92	156				
73		130	94	105				

Варіант 9.

Завдання. **Визначити такі показники Звіту про фінансовий результат**:

1. Валовий прибуток (збиток);

2 Фінансовий результат операційної діяльності;

3. Чистий фінансовий результат.

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. грн.)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	500	4660	90	3840		95	360	
71	250	1470	92	156				
73		80	94	85				

Варіант 10. .

Завдання . Визначити такі показники Звіту про фінансовий результати

1. Валовий прибуток (збиток);

2 Фінансовий результат операційної діяльності;

3 Чистий фінансовий результат.

Умова: Сума оборотів за рік по рахунках бухгалтерського обліку (тис. 34рн..)

Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот		Шифр рахунку	Оборот	
	Дт	Кт		Дт	Кт		Дт	Кт
70	600	3860	90	2840		95	260	
71	550	2470	92	35				
73		100	94	185				

Додаток 5

Проблемні питання до теми 5 «Звіт про рух грошових коштів (ф. 3)».

Завдання: Визначте чи вплинуть задані господарські операції на розмір грошових коштів і якщо так, то які зміни вони спричинять.

Варіанти відповіді для всіх варіантів питань.

1. Так, зміни відбудуться.

2. Ні, змін не буде.

3. Збільшать суму коштів.

4. Зменшать суму коштів.

Перелік питань

Варіант 1

1. Одержано готівку з поточного рахунка.
2. Повернуто невикористану підзвітну суму.
3. Виплачено аванс постачальнику.
4. Нарахована оплата праці робітнику.
5. Сплачено визнані штрафи.

Варіант 2

1. Поповнено корпоративні картки коштами із поточного рахунка.
2. Погашено одержані векселі.
3. Повернуто одержані аванс від покупця.
4. Використано насіння на посів.
5. Перераховано страхові платежі.

Варіант 3

1. Зверх ліміту суму готівки зараховано на поточний рахунок у банку.
2. Одержано авансовий платіж від покупця.
3. Погашено виданий вексель.
4. Одержано зерно від урожаю.
5. Погашено позику банку.

Варіант 4

1. Одержано трактор у фінансову оренду.
2. Отримання відсотків за депозитним рахунком.
3. Виплачено оплату правці працівникам.
4. Нараховано амортизацію на трактори.
5. Виплачено суми нарахованих дивідендів.

Варіант 5

1. Списано дебіторську заборгованість після проходження терміну позовної давності.
2. Одержання позик банку.
3. Виплачено проценти банку за одержаним кредитом.
4. Переведено короткострокову позику банку у довгострокову.
5. Проведено авансовий платіж постачальнику.

Додаток 6

Проблемні питання до теми 6 «Звіт про власний капітал (ф. 4)».

По кожній господарській операції вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»

Варіант1.

Зміст господарських операцій	Сума (грн.)	Вид власного капіталу	
		Збільшення	Зменшення
1. Зараховано до статутного капіталу ТОВ частини нерозподіленого прибутку	300		
2.Збільшено зареєстрований капітал на суму проведеної індексації основних засобів	191		
3. Збільшено суму зносу основних засобів за результатами їх дооцінки	61		

Варіант 2

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

Зміст господарських операцій	Сума	Вид власного капіталу	
		Збільшення	Зменшення
1.Нараховано дивіденди учасникам за рахунок прибутку	500		
2.Викуплено частину акцій власної емісії	200		
3.Визначено чистий фінансовий результат – прибуток	800		

Варіант 3.

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та з яким знаком він відображається у формі «Звіт про власний капітал»**

- Зміст господарських організацій	Сума	Вид власного капіталу	
		Збільшено	Зменшено
1.Визначено чистий фінансовий результат - збиток	250		
2.Використано резервний капітал для покриття збитку	200		
3.Прийнято від засновників внески до статутного капіталу	400		

Варіант 4.

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

А)- Проведено підписку на випущені акції;

Б) – Збільшено номінальну вартість випущених раніше акцій;

В) – Поповнено резервний капітал за рахунок прибутку;

Варіант 5

Завдання По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

Зміст господарських операцій	Сума	Вид власного капіталу	
		Збільшення	Зменшення
1.Зменшено зареєстрований капітал акціонерного товариства за рахунок зменшення номінальної вартості акцій	480		
2.Анульовано частину викуплених акцій власної емісії.	300		
3.Одержано чистий фінансовий результат – прибуток	1500		

Варіант 6

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

Зміст господарської операцій	Сума	Вид власного капіталу	
		Збільшено	Зменшено
1. Збільшено статутний капітал акціонерного товариства за рахунок реінвестування прибутку	550		
2.Використано прибуток на поповнення резервного капіталу	80		
3.Зменшено статутний капітал за рахунок зменшення номінальної вартості акцій	200		

Варіант 7

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

Зміст господарських операцій	Сума	Вид власного капіталу	
		Збільшення	Зменшення
1.Визначено чистий фінансовий результат - збиток	450		
2.Списано частину збитку за рахунок резервного капіталу	400		
3.Одержано кошти на поточний рахунок від учасників, як їх внески до статутного капіталу	320		

Варіант 8

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

1.Покрито збитки господарства резервним капіталом	325		
2.Збільшено номінальну вартість діючих акцій	100		
3.На поточний рахунок АТ зараховано одержану дооцінку діючих акцій	100		

Варіант 9

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

Зміст господарських операцій	Сума (грн.)	Вид власного капіталу	
		Збільшення	Зменшення
1.Зараховано суму проведеної індексації основних засобів на збільшення статутного капіталу	25		
2.Зменшено статутний капітал ТОВ на суму одержаних збитків	650		
3.Виділено частку учасника (в статутному капіталі) при його виході із товариства	120		

Варіант 10

По кожній господарській операції **вкажіть який вид власного капіталу змінюється та як ці зміни вплинуть на загальну вартість власного капіталу»**

Зміст господарських операцій	Сума	Вид власного капіталу	
		збільшення	Зменшення
1.Визначено чистий фінансовий результат - прибуток	1250		
Розподілений прибуток направлено : 2. - на виплату дивідендів	700		
3.- на поповнення резервного капіталу	150		

Додаток 7

Проблемні питання при вивченні дисципліни «Бухгалтерська звітність підприємств»

Тема 2 : «Проведення підготовчої роботи перед складанням річної звітності»

Тема практичного заняття 1 «Проведення інвентаризації активів та зобов'язань підприємства»

Перелік проблемних питань.

1. Чому проведення повної інвентаризації є обов'язковим лише перед складанням річної звітності а не квартальної?

2. Проведення повної інвентаризації повинна починатися на раніше 1 жовтня звітного року за всіма видами майна господарства?

3. Чи має право відповідальний за організацію і проведення інвентаризації бути покладено:

а) на головного бухгалтера підприємства;

б) на заступника директора підприємства;

в) на голову ревізійної комісії підприємства

Яким нормативним актом ви підтвердите вирішення даного питання?

4. Чи проводиться інвентаризація майна і матеріальних цінностей, що не належить підприємству і облік яких в господарстві здійснюють на позабалансових рахунках.

5. При оформленні інвентаризаційного опису допущено помилку, як її виправити? Хто затверджує такі виправлення? В скількох примірниках описів вони проводяться?

6. За результатом проведення інвентаризації запчастин виявлено недостачу по декількох видах цих запасів. Чи є правомірною вимога МВО провести вибіркову повторну інвентаризацію по окремих видах запчастин, яких не вистачає?

7. При інвентаризації палива, що знаходилось у надземних цистернах, бочках калібрувальних таблиць до них не виявилося. Якими способами можна визначити наявність у них палива?

8. При інвентаризації сільськогосподарської продукції інвентаризаційна комісія не перевірила справність ваг. Чи правомірними буде рішення керівника на списанні недостачі на матеріально відповідальну особу (МВО)?

9. Чому інвентаризацію кожного виду тварин потрібно проводити одночасно у всіх МВО у підзвіті яких вони знаходяться?

10. Чи можна вважати пересортицею тварин одного виду, але різних вікових груп і проводити їх взаємозалік?

Виробничі ситуації

1. При проведенні раптової інвентаризації готівки касир раптово захворів. Дії інвентаризаційної комісії?

2. Які повинні бути дії МВО при виявленні пошкодження замків, дверей, сейфів, сигналізації?

3. Господарство одержало відмову постачальника задовольнити претензію щодо недовантаження поставленого ним насіння. Чи доцільним буде проведення інвентаризації насіння на місці його зберігання у господарстві?

4. Яка інвентаризація проводиться в господарстві при одержанні претензії від покупця щодо недовантаження йому зерна соняшника? Молодняка ВРХ?

5. При інвентаризації в дитячому садочку господарства член інвентаризаційної комісії не взяла розписку від завідувачки про підтвердження повного оприбуткування МВО одержаної білизни і списання з її підзвіту – виданої. По закінченню інвентаризації виявлено недостачу білизни. Інвентаризація проводилася в другій половині дня і закінчилася пізно вечором. Завідувачка дитячим садком у пояснювальній записці пояснила недостачу передачею білизни у пральний комбінат, але квитанції із прального комбінату відразу не представила, а принесла її наступного дня. Яке рішення доцільно було б прийняти, на вашу думку, керівнику підприємства по регулюванню результатів інвентаризації білизни?

РЕЦЕНЗІЯ

на методичну розробку викладача вищої категорії Котляр Н.Я. по темі: «Методика проведення практичних занять з використанням активних методів навчання в умовах дистанційного навчання по спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

В своїй роботі викладач підкреслює значення активних методів навчання при формуванні конкурентоздатного спеціаліста, які використовуються під час дистанційного навчання.

В другій частині методичної розробки викладач ділиться досвідом розгляду виробничих ситуацій та проблемних питань при проведенні практичних он-лайн занять з дисципліни «Контроль і ревізія», та «Бухгалтерська звітність підприємств», розкриває особливості підготовки методичних рекомендацій по виконанню практичних завдань та форми подачі самих завдань.

Розкритий в роботі досвід активізації розумової діяльності здобувачів освіти під час дистанційного навчання може бути використаний викладачами спеціальних дисциплін коледжів та технікумів.

Рецензент:

Заступник директора з
навчально-виховної роботи,
викладач-методист,
кваліфікаційна категорія
«спеціаліст вищої категорії» Тетяна НІКОЛАЄВА